מד: שלשה מינין פרק ששי נזיר

ומגלח בשביעי ויביא קרבנו בשמיני. כדכתיב בפרשה וגלח (לאת) ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו וביום השמיני יביא שתי תורים וכבש לאשם: **א"ל** ר' טרפון מה בין זה למצורע. ששמעתי ממך[1] שנאמר בפרשת מצורע בתגלחת שניה והיה ביום [השביעי] יגלח את כל שערו וגו' וכבס בגדיו[2] וטהר וביום [השמיני] יקח שני כבשים וכבשה אחת וגו' שמעתי[3] ממך דמצורע א] יגלח בשמיני ויביא[4] קרבנו בתשיעי: א"ל שזה טהרתו תלויה בימיו אחר [הזיית] ג' וז' ומצורע טהרתו תלויה בתגלחת אף[5] כי טבל בז' לריך לעכול פעם אחרת אחר גילוח ואם כן הוי טבול יום לגלח[6] עד מ' נקרא טבול יום ואינו מביא קרבנותיו אלא מ"כ היה מעורב שמש שהרי הקפיד הכתוב שיטהר מטומאת מצורע בהגלחת קרבנותיו [2] [אם כן] אין בידו לגלח קרבנות:

קיבלה מיניה. רבי טרפון מר' עקיבא נזיר[7] שגילח בשמיני מביא קרבנותיו [בשמיני] או לא: **דתני** הלל גילח בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי. וקיש ליה להש"ס דגבי נזיר מתגייא והשתא מדתניא[8] בשלמא אי לא קבלה מיניה הא מני ר"ט היא אלא אי ס"ד דקבלה לכ"ע ליתי קרבנותיו בשמיני: **הא** דלא טבל בשביעי. הא דתני הלל שהמתין[9] לעכול עד בשמיני הואיל[10] וקפיד לחמנא מיבא נזיר קרבנו בטהרה ובעודו[11] טבול יום לא יביא קרבנות גם לא יגלח קרבנות: **אמר אבי**. הא דתניא[12] גבי זב כתיב בפרשת מצורע וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים וכבס בגדיו ורחץ במים חיים וטהר וביום השמיני יקח לו שתי תורים ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן וכפר עליו הכהן וטהר וגו' אימתי הוא בא כשעבר מבעוד יום ועשה הערב שמש: [2] **(ובת"כ)** מלאתי כך יכול יעבוד בו ביום שמיני[13] פי' שיוכל להמתין מלעבוד עד יום השמיני ת"ל ובא לפני ה'[14] כילד הוא בא אלא[15] עבד מבעוד יום ועשה הערב שמש ואל תתמה היכי פשיטא ליה לתנא דעבוד יום אסור ליכנס לתמנה לויה דקתמר כילד נכנס אלא אם כן בעבד מבעוד יום הלא עבוד יום דמה מותר ליכנס בתמנה לויה וכן משמע[16] בסמוך דיש לומר דמשמע ליה קרא הכי ובא לפני ה' ביום השמיני מכלל דקודש יום השמיני אסור ליכנס ד]:

אלמא קסבר טבול יום[17] כזב דמי. כך היו אומרים חברייהו דרב נתן ברבי הושעיא אחרי שאנו רואין דס"ל לתנא דעבוד יום לאסור[18] ליכנס בתמנה לויה אף כי עבוד יום דמה וסרך מותרין מכלל דסבירא ליה לתנא דעבוד יום דזב כזב (דספרק קמא)[19] לענין דאין שותין וחורקין עליו ואם המתין ועבד[20] עד יום השמיני לא[21] נשלוח קרבנות דאין[22] שותין וחורקין עליו דהכי איתא בפ' שני דכריתות (דף י.) דלמ"ד עבוד יום דזב כזב דמי אין שותין וחורקין עליו ואני שמעתי שמלי[23] לדקדק עבוד יום כזב הואיל דעומאה יולאה עליו מגופו אפילו בגעל שני לאיות שאינו מחוסר כפורים לאסור ליכנס בתמנה לויה: **ואמינא** להו אנא אלא מעתה. כלומר לפי מה שסתמו דבריהן ולא פירשו מהיכא מוכיח התנא דעבוד יום דזב לאסור ליכנס בתמנה לויה ואתם סוברים שמוכיח [מדכתיב] ובא ביום השמיני מכלל דאם עבד [בשמיני] הואיל והוא עבוד יום לאסור ליכנס: דכתיב[24]. בפרשת נשא גבי נזיר טמא וגילח לאשו ביום עבוד יום השביעי יגלחנו וביום השמיני יביא שתי תורים או שני בני יונה אל הכהן פתח אהל מועד וגו' והביא כבש בן שנתו לאשם וגו' ה"ג אימתי הוא מביא בעבוד ועשה הערב שמש: שער

מתני' [1]תגלחת טומאה כיצד היה מזה בשלישי ובשביעי ומגלח בשביעי ומביא קרבנותיו בשמיני ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום דברי ר"ע א"ל ר' טרפון מה בין זה למצורע א"ל [2]זה טהרתו תלויה בימיו [3]ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו [4]ואינו מביא קרבן אא"כ היה מעורב שמש: **גמ'** קיבלה מיניה או לא ת"ש דתני הלל גילח בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי ואי ס"ד קיבלה מיניה ליתי קרבנותיו בשמיני אמר רבא לא קשיא הא דטבל בשביעי הא דלא טבל בשביעי אמר אביי אשכחתינהו לחבריה דרב נתן בר הושעיא דיתבין וקאמרין [5]ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן אימתי הוא [בא] בזמן שהוא טבל ועשה הערב שמש אין לא טבל ועשה הערב שמש לא אלמא קסבר [6]טבול יום של זב כזב דמי אמינא להון אנא אלא מעתה גבי נזיר טמא נמי דכתיב [7](והביא אותם) אל הכהן אל פתח אהל מועד אימתי הוא [בא] בזמן שטבל ועשה הערב שמש מבדי

בשביעי עד לשמיני אינו יכול להביא קרבנותיו בו ביום עד התשיעי. אבל מצורע המגלח וטובל ביום שמיני אלו יכול להביא קרבנותיו בו ביום ואינו לריך הערב שמש לפי שהוא טהור ועומד משעת עבילה ראשונה שעבל בתגלחת הראשונה דהא כתיב ביה וטהר: **גמ' קיבלה מיניה**. רבי טרפון שאם גילח נזיר בשמיני שיכול להביא קרבנותיו בו ביום [2] ואינו לריך הערב שמש [שמיני עלמו] ואינו לריך להמתין עד התשיעי: **ס"ד דתני הלל גילח נזיר בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי**. וש"מ לא קיבלה מיניה: **אמר רבא**. לעולם קיבלה והא דאמרת אם איתא דקיבלה מיניה ליתי בשמיני לא קשיא דכי אמרי אם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני[ד] [7]**דעבל בשביעי**. שהיה לו הערב שמש והא דתני הלל מביא קרבנותיו בתשיעי כגון דלא עבל בשביעי עד שמיני ור"ע לטעמיה דאמר נזיר אינו מביא קרבנותיו אלא כמעורב שמש. ואיכא דמפרשי אליבא דר"ע בתמני' דמצורע שגילח בשמיני אינו מביא קרבנותיו עד בתשיעי לפי שאינו מביא אלא כמעורב שמש בתשיעי ובשבתא היא דבהדיא קתני לה בת"כ[1] דאם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני והכי נמי א"ל רבי טרפון לבתם מה בין זה לנזיר: **אמר אביי אשכחתינהו לחבריה דרב נתן בר הושעיא דיתבי וקאמרי ובא לפני ה' וגו' כומן שעבל ועשה הערב שמש**. (ה) מדכתיב וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים וכתיב בתריה וביום השמיני יביא שתי תורים או שני בני יונה ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן דמשמע לימרא דאינו הוא בא לפני ה' כלומר כלומר דמלמד שהוא חייב בעיפול הבאתן והייבו ביום השמיני דהייבו לאחר שעבל והעריב שמשו. אלמא דכי עשה הערב שמש אין דמותר ליכנס לעזרה לא עשה הערב שמש לא ה): **אלמא קסבר עבול יום של זב כזב דמי**. דכי היכי דזב אסור ליכנס בתמנה לויה דהייבו בעזרה הכי נמי עבול יום של זב: **אלא מעתה גבי נזיר**. דכתיב וגלח (ו) את לאשו ביום שהרתו ביום השביעי יגלחנו וכתיב בתריה וביום השמיני יביא שתי תורים וגו' אימתי הוא בא בזמן שעבל והעריב שמשו אבל מקמי הכי לא:

מבדי

מתני' תגלחת טומאה כיצד היה מזה בשלישי ובשביעי ומגלח בשביעי ומביא קרבנותיו בשמיני ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום דברי ר"ע א"ל ר' טרפון מה בין זה למצורע. אלא מעתה גבי נזיר טמא נמי דכתיב והביא אותם אל הכהן אל פתח אהל מועד אימתי הוא [בא] בזמן שטבל ועשה הערב שמש מבדי

ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום. (ב) השמיני עלמו: **אמר לו רבי טרפון מה בין זה למצורע.** אלא כן שמיני במצורע (ג) שאף הוא תגלחת שניה בשביעי דכתיבא ביה קרא (ויקרא יד) וגילח את כל שערו ורחץ במים וטהר ויש מתון לאהלו שבעת ימים וביום השביעי יגלח את כל שערו ומביא קרבנותיו בשמיני בת"כ[1] ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו [6]בשמיני: **אמר לו.** אין כיוצא בלוס לענין הבאת קרבן: **אלא אזה.** המזיר טהרתו תלויה בימיו [3]בשביעי כיון שהחה ועבל הוי טהור כדכתיב וגילח לאשו ביום שהרתו דמשמע שבבר הוא טהור ועומד כשהוא מגלח ואפילו אם אינו מגלח בו ביום: **ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו.** שאם עבל קודם שמגלח עדיין אינו טהור עד שמגלח דכתיב ביה ביום השביעי יגלח את כל שערו והדר ורחץ את בשרו במים וטהר: **ונזיר אינו מביא קרבנותיו אלא מ"כ היה מעורב שמש.** שעבל בשביעי ומביא קרבנותיו בשמיני וכן אם לא עבל

מכדי

ע"ל אם לא גילח. 7. ל"ל דנזיר. 8. ל"ל מתן תניא. 9. ל"ל מיירי שהמתין. 10. ל"ל דהואיל. 11. ל"ל בעודו. 12. ל"ל הא דתניא ובא לפני ה' וגו'. גבי זב ה'. 13. תיבת שמיני נמחק. 14. גירסת כל הרמשנות ובא לפני ה' זה שער ניקנור כילד כו'. 15. ל"ל אלא אם כן. 16. ל"ל וכן אתמר. 17. ל"ל עבל יום דזב מזב. 18. ל"ל אסור. 19. ל"ל אסור. 20. ל"ל לעבוד. 21. ל"ל דלא. 22. ל"ל אין. 23. ל"ל שרגו. 24. ל"ל גבי נזיר נמי הכי דכתיב.

מסורת הש"ס

צ א מיי' פ"ו מהל' מילות הלכה יא סמג עשין קכו:

צא ב מיי' שם פ"ח הל' ה:

צב ג מיי' פי"ח מהל' טומאת צרעת הל' ד וע"ש בהסגות ובכ"מ [ופ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה כג]:

צג ד מיי' פ"ו מהל' מילות הלכה יג:

פי' הרא"ש

תגלחת הטומאה כיצד. נזיר שנטמא כיצד הוא מגלח. מגלח בז' ומביא קרבן בח' כדכתיב וגלח ראשו ביום טהרתו ביום הז' יגלחנו. וביום הח' יביא ב' תורים וכבש לאשם: מה בין זה למצורע דכתיב בפ' מצורע בתגלחת ב' והיה ביום הז' יגלח את כל שערו וכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר וביום הח' יקח ב' תורים וכבשה. וקי"ל במצורע דאם גלח בח' מביא קרבנותיו בט': א"ל שזה טהרתו תלויה בימיו. נזיר טהרתו תלויה בהזאת ג' וז' ובטבילה. הלכך בין שנטהר בז' אע"פ שלא גילח עד יום הח' מביא קרבנותיו בו ביום: אבל מצורע טהרתו תלויה בתגלחתו. כדכתיב ביום הז' יגלח את כל שערו. והדר כתיב ורחץ בשרו במים וטהר ואם טבל עד שלא גילח עלתה לו טבילה הלכך אם גילח בח' אכתי צריך הערב שמש. הלכך אינו יכול להביא קרבנותיו עד השיעי: קבל מניה ר"ט מר"ע. ת"ש דתני הלל גלח בח' מביא קרבנותיו בט'. ואי ס"ד קבל מניה הך ברייתא דלא כמאן. וקיש ליה לתלמודא דגבי נזיר מתניא וגם קים ליה דאחר המשנה נשנית לפי שהמשניות נשנו קודם הברייתות: הא דלא טבל בז' עד יום הח' ובעודו טבול יום לא יוכל להביא קרבנותיו. ותמיה לי אמאי נקט גלח בח' אף אם גלח בז' נמי דבטבילה תליא מילתא. אלא דאורחא דמלתא נקט שדרכו לגלח ביום טהרתו: הא דתניא ובא לפני ה' וגו' גבי זב כתיב בפ' תורת המצורע וכי יטהר הזב מזובו וספר ז' ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ בשרו במים וביום הח' יקח לו ב' תורים ובא (לו) לפני ה' אל פתח אהל מועד (ונתן אותם) [ונתנם] אל הכהן: כיצד הוא בא כשטבל מבע"י ועשה לו הערב שמש. ובת"כ היא כתובה כך. יכול יטבול בו ביום. כלומר שיוכל להמתין עד יום הח' ת"ל ובא לפני ה' זה שער ניקנור. כיצד הוא בא אלא א"כ טבל מבע"י והעריב השמש. שער ניקנור הוא שער שנכנסים בו מעזרת נשים למחנה שכינה. ושער ניקנור לא נתקדש כדין מחנה שכינה ריש לו דין מחנה לויה כדאמר בפסחים פ' אלו דברים. וע"כ האי לפני ה' היינו שער ניקנור דאין לומר לפני ה' בעזרה ממש שהרי מחוסר כפורים הוא. ואמרינן בשמעתין עוד מומאתו בו לדבות מחוסר כפורים שחייב כרת אם נכנס למחנה שכינה. והאי דפשיטא ליה לתנא דהאי טבול יום אינו נכנס למחנה לויה אע"ג דטבול יום דמה ודשרץ נכנס כדמשמע בסמוך משום דמשמעותיה דקרא משמע הכי ובא לפני ה' ביום הח' אבל קודם לכן לא: אלמא טבילה דזב כזב דמי. ואפילו טבול יום דזב בעל ב' ראיות הואיל וטומאתו יוצאת עליו מגופו דכיון דלא אסיק אדעתיה דחמיר האי טבול יום משום דהוי גם מחוסר כפרה א"כ אין חלוק בין טבול יום דזב בעל ב' ראיות לבעל ג' ראיות. ובהאי קרא נמי כתיב מזובו דדרשינן מקצת וזבו דהיינו זב בעל ב' ראיות: ואמינא להון אנא אלא מעתה. לפי סברתכם דמה שאומר בברייתא כיצד הוא בא אא"כ טבל מבע"י ועשה הערב שמש היינו משום דכתיב ובא לפני ה' בחר וכי יטהר. גבי נזיר נמי דכתיב בפ' נשא גבי נזיר טמא ביום הז' יגלחנו וביום הח' יביא ב' תורים או ב' בני יונה אל הכהן אל פתח אהל

תורה אור השלם

1. וביום השמיני יקח לו שתי תרים או שני בני יונה ובא לפני יי אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן: ויקרא טו יד
2. וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה אל הכהן אל פתח אהל מועד: במדבר ו י

נוסחת הריב"ן

א) בו ביום: ב) דבשביעי שלו: ג) קרבנותיו בו ביום ושמיני עלמו ואינו כו': ד) והוא לעבל: ה) וה"ק עשה הערב שמש אין לא עשה הערב שמש לא הש"ל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מגלחת וכו' להיינו בשביעי וכו' שתי תורים וכבש לאשם הש"ל: (ב) ד"ה ואם גילח וכו' בו ביום ביום השמיני: (ג) ד"ה אמר לו וכו' שניו במצורע בת"כ שאף הוא בתגלחת שניה שמגלח בשביעי דכתיבא ביה וכו' שבעת ימים וחזיה ביום השביעי יגלח וכו' קרבנותיו בשמיני אם גילח בשמיני כל"ל: (ד) ד"ה אמר רבא הל"ל עם ד"ה דעבל וכו' בתעורב שמש דשמיני ובשבתא: (ה) ד"ה אמר אביי דכתיב וכו' וביום השמיני יקח לו שתי תורים: (ו) ד"ה אלא וכו' וגילח לאשו כל"ל ותיבת את נמחק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ת"ל ר"ט וכו' שמעתי ממך דמצורע שגלח כל"ל: ב) באא"ד בהגלחת קרבנותיו ת"כ. נמחק תיבת ת"כ וע"כ אחר כך וכו'. ת"מ: ג) ד"ה ובת"כ מלאתי כך. תיבת ובת"כ נמחק וע"כ ובספרי. ת"מ: ד) באא"ד מכלל דקודש יום השמיני אסור ליכנס. ע"כ עי' ת"מ דעושה מכל אלה דינור אחד:

הגהות התוספות

1. תיבות שמעתי ממך נמחק. 2. ל"ל וכיבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים. 3. ל"ל ושמעתי. 4. ל"ל יביא. 5. ל"ל דלף. 6. תיבות הוי טבול יום לגלח נמחק.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com